

[Aage Fogh.]

Jeg traf en indeklemt husmand, som havde søgt tillægsjord; tremandsudvalget havde foranlediget, at der var tinglyst forkøbsret på tre naboejendomme med det mærkelige resultat, sagde han, at medens de tidligere gik og lånte både det ene og det andet af hinanden, så var der, efter at han havde foranlediget, at denne tinglysning fandt sted, ikke længere nogen mulighed for samarbejde. Det er efter min mening en fuldstændig misforståelse fra de andres side, for det er ikke den mand, der ejer ejendommen, på hvilken tinglysning finder sted, der har noget at beklage sig over. Hvis dette kunne gå op for alle, ville jeg tro, at et langt, langt større tal af de ca. 40 000 indeklemte husmænd i Danmark ville melde sig og foranledige, at der tinglyses forkøbsret på et langt større antal ejendomme. Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at sige til husmændene, at hvis de ikke forstår det inden januar 1953, da disse rettigheder udløber, vil det efter den tid blive svært at ordne problemet tillægsjord.

Jeg tager altså de lovforslag, vi her er i færd med at gennemføre, som bevis for, at der i den nærmest kommende tid er mulighed for, at der kommer mere gang i fremskaffelsen af jord gennem klaringen af alle problemerne vedrørende lejehusene. Jeg takker den højtærede landbrugsminister for den hurtige fremsættelse, efter at kommissionen var færdig med sit arbejde, og jeg takker for de fortrinlige bemærkninger, der ledsager lovforslagene, hvorom det i hvert tilfælde tør siges, at enhver, der gør sig den ulejlighed at læse dem igennem, vil have mulighed for at forstå, hvad lovforslagene drejer sig om.

Niels Kr. Nielsen: Jeg henholder mig til den betænkning, som er afgivet af en kommission, der blev nedsat i 1949, og som havde til opgave at søge en bedre og mere varig løsning af lejehusmændenes stilling og arbejdsvilkår end den hidtil gældende ordning, der hviler på 8-årige lejekontrakter, og som, indtil vi fik en tillægslov af 3. december 1950, kun omfattede de lejehusmænd, som har indgået lejekontrakt før 1. april 1927, men derefter også kom til at omfatte dem, der får lejekontrakt efter nævnte dato, og som er anerkendt af en brugskommission. Den nedsatte kommissions arbejde er resulteret i de tre foreliggende lovforslag, som har til formål at skabe en mere betryggende form for brugeren at arbejde under, således at brugeren kan få

fornyelsesret, hver gang den 8-årige kontrakt udløber. Det gælder såvel for ham selv som i tilfælde af dødsfald hans efterlevende ægtefælle, alt naturligvis under forudsætning af at kontrakten overholdes. Ligeledes fastsættes der en begrænsning i afgiftens størrelse på 4 pct. af ejendomsskyldværdien foruden de på ejendommen hvilende skatter og afgifter. Der sikres ligeledes brugeren en ret til ved eventuel fraflytning at få godtgjort forbedringer, enten grundforbedringer eller nybygninger, på ejendommen; brugeren må ligeledes stå til ansvar for de eventuelle forringelser, der er sket, og der sikres ham forkøbsret til ejendommen.

Desuden tilsigter det første af de lovforslag, vi her behandler, lovforslaget om tillæg til lov om landbrugsejendomme, at skabe grundlag for, at disse ejendomme kan overgå til selveje, eller, hvis de forgæves er tilbudt brugeren, da til det offentliges eje mod, at ejeren afgiver en vis andel af den pris, som ejendommen koster udover ejendomsskyldværdien, jfr. lovens § 8, stk. 1. Ejeren kan til gengæld opnå visse begunstigelser som jagtrettigheder m. m.

Jeg håber, at forventningen om, at der ved dette forslag er skabt betingelser for, at ejer og bruger gensidigt kan medvirke til en overgang til selveje, må gå i opfyldelse. Skal det lykkes på et frivilligt grundlag, som det er blevet anført i betænkningen, ser jeg ikke rettere, end at den mest radikale løsning må være at flytte skatterne fra arbejde og forbrug over på jordværdien. Man vil derved medvirke til, at hverken ejer eller bruger vil være interesseret i at besidde jord og ejendom uden en rationel udnyttelse deraf. Det vil ikke alene være en fordel for de to parter, men det vil også være en fordel for hele vort samfund.

De lovforslag, som her behandles, fører efter min mening ikke til en radikal løsning af de foreliggende spørgsmål; men da jeg har forstået både af den betænkning, som kommissionen har afgivet, og også på flere af de ærede ordførere, der hidtil har talt, at forslagene er udtryk for alt, hvad der kan nås i øjeblikket, vil jeg ud fra disse forudsætninger anbefale forslagene til hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Fuglsang: Også jeg kan på mit partis vegne anbefale de foreliggende lovforslag til nogenlunde velvillig og især hurtig behandling her i tinget. Det betyder selvfølgelig ikke, at jeg helt kan erklære mig tilfreds med forslagernes udformning, eller at jeg mener, at man i tilstrækkelig grad har imøde-